

مهدی اعظم نبوی / نفیسه فضلی

شیراز، شهر ترنج و نارنج

از آخرین باری که با دوستانم دور هم جمع شدیم و تصمیم گرفتیم برای معرفی بهتر استان فارس و شهر زیبایمان شیراز، کاری جدید انجام بدهیم، چند روزی می‌گذرد. در این مدت خیلی از صفحه‌های اینترنت راز و رو کردم تا به ایده‌ای نو دست یابم. دلم می‌خواست بچه‌ها بدانند در شهر و روستای خودشان چه امکانات و قابلیت‌هایی وجود دارند.

با خودم فکر کردم شاید باراه انداختن یک پویش بزرگ بتوانیم به هدفمان نزدیک شویم؛ یک مسابقه برای پسران جوان فکر پایه دهم هنرستانی. پس دست به کار شدیم و مقدمات و ملزومات کار را فراهم کردیم. از بچه‌ها خواستیم گروه‌های سه نفره تشکیل بدهند و هر گروه یک فیلم کوتاه یک دقیقه‌ای از امکانات و ظرفیت‌های پیرامونی‌شان تهیه کند و اگر خودشان یا اطرافیان‌شان کسب و کاری راه‌اندازی کرده‌اند، آن را به زبانی ساده

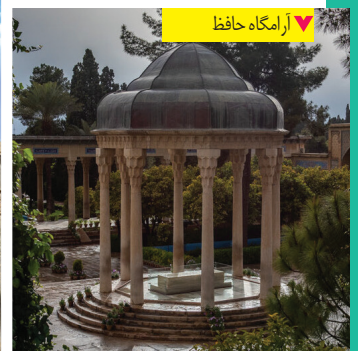
معرفی کنند. فکرش را نمی‌کردم، ولی استقبال و تمایل بچه‌ها کم‌نظیر بود.

یکی از قشنگ‌ترین فیلم‌ها از باغ‌های خرمالوی شهرستان جهرم به دستمان رسید. یک باغ خانوادگی که دو برادر یا به پای هم آن را به یکی از بزرگ‌ترین مراکز تولید خرمالو در جهرم تبدیل کرده بودند و محصولاتش را به بیشتر کشورهای حاشیه خلیج همیشه فارس صادر می‌کردند. دو تا برادر فیلم ما از دوره کودکی در مناطق باغی جهرم با هم بزرگ شده‌اند و هر دو هم در هنرستان دنبال علاقه خود، یعنی باغداری رفته‌اند. بعد از آن هم به کمک بقیه اعضای خانواده به تولیدکننده بهترین رقم‌های خرمالو در استان تبدیل شده‌اند.

«مزرعه پیازهای زرد و سفید» فیلم دیگری بود که توجه مرا جلب کرد. مزرعه‌ای که به همت و تلاش یک پدر و پسر اقلیدی، حالا یکی از مراکز عمده تولید این صیفی پرمصرف شده بود. پدر خانواده از هنرآموزان قدیمی هنرستان‌های شهرستان اقلید است که حاصل یک عمر تجربه و تدریس خود در هنرستان را، در اینجا به نمایش گذاشته و اسباب اشتغال خیلی از شاگردان قدیمی خود را هم فراهم کرده است؛ تاجایی که با تلاش ایشان، اقلید توانسته است رتبه سوم تولید پیاز در استان فارس را به دست آورد.

اما از هر فیلمی بگذریم، از فیلم «باغ انجیر استهبان» نمی‌شود به راحتی گذشت؛ شهری که به باغشهر انجیر دنیا معروف شده است و در حال حاضر درخت‌های انجیر چندصد ساله آن ثبت جهانی شده و مایه افتخار ایران‌اند؛ شهری که اقتصاد بیشتر مردمانش به درختان انجیر گره خورده و این میوه قرآنی و بهشتی محل کسب روزی خیلی از آنان است.

آوازه استهبان و درختان انجیرش آن قدر پیچیده و طنین افکن شده که حالا در کنار باغداری، فرصت گردشگری هم قابلیت تازه‌ای است که در حال رشد یافتن و درآمدزایی برای ساکنان محلی

آرامگاه حافظ

آرامگاه سعدی

باغ ارم

عمارت شاپوری

تماش کن

♥ انجیر

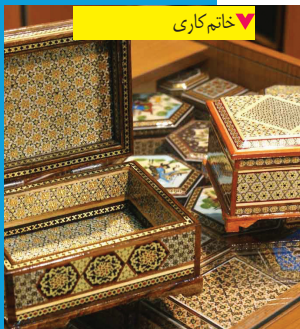
هستند. یکی از بچه‌ها هم فیلمی درباره‌ی یکی از این معدن‌ها بر ایمان فرستاده است. درست است که کار در معدن سختی‌های خودش را دارد، ولی به نظر می‌رسد خالی از لطف هم نیست. بسیاری از جوانان تحصیل کرده‌ی این رشته در شهرهایی مثل آباده، نیریز، بوانات و شیراز توانسته‌اند از این راه و فرصت خدادادی درآمد خوبی داشته باشند و برای خودشان و دیگران کار مناسبی دست و پا کنند. هر چند خام فروختن و استفاده از تجهیزات قدیمی مطلوب نیست، اما نسل جدید می‌تواند با کسب دانش و مهارت و نیز بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، بهترین نوع برداشت را از این نعمت الهی داشته باشد.

صنایع دستی یکی دیگر از موضوع‌های مورد توجه نوجوانان پوشش ما بود. هر چند خاتم کاری، معرق و نقره کاری جزو صنایع پیشرو در استان محسوب می‌شوند، اما منبت کاری آباده است که ثبت جهانی شده و اصالتی ۷۰۰ ساله دارد. فیلم ارسالی بچه‌ها درباره‌ی یکی از کارگاه‌های چوب و منبت، نشان از سبک‌های سنتی و ظرافت این هنر قدیمی دارد. خیلی از تحصیل کرده‌های رشته‌های مرتبط با منبت در این کارگاه‌ها مشغول خلق آثار و تولید محصولات هستند که برای معرفی و شناساندن آن‌ها به بازار دنیا، هنوز باید کارهای زیادی انجام شود.

شاید «پوش پر گوهر» نام مناسبی برای این خاک پر گوهر باشد.

♥ خرماوی چهارم

♥ خاتم کاری

♥ معرق کاری

♥ مینا کاری

خلاصه‌طوری!

ها کاکو! رسیدیم به فارس و شیراز، و اصلاً صفحه بوی بهار نارنج گرفته.

بچه‌های فارس چقدر ظرفیت‌های استانتان را می‌شناسید؟ فقط هم مخصوص فارس نیست. بچه‌های ایران ظرفیت‌های فارس را بشناسید، شاید برای کسب و کار به کارتان آمد.

محصولات باغی و زراعی متفاوت، ظرفیت گردشگری کم نظیر، خاک نسوز و صنایع دستی تازه بخش‌های کوچکی بودند از ظرفیت‌های فارس.

پی‌نوشت‌ها

۱. مراجعه به کتاب انسان و محیط زیست، پایه یازدهم، درس ۷ مرتبط با گردشگری، صفحه ۱۱۸، برای بهتر فهمیدن گردشگری جامعه محور.
۲. اگر حوصله مطالعه ندارید، از خلاصه خواندن شروع کنید!
۳. اگر حوصله مطالعه ندارید، از خلاصه خواندن شروع کنید!

است. خیلی از جوانان خوش فکر و با ذوق استهبانی، در کنار تولید انجیر، نیم‌نگاهی هم به گردشگری دارند. آن‌ها از این راه هم درآمد ثانویه دارند و با ارائه انواع خدمات گردشگری، روز به روز بر تعداد گردشگران می‌افزایند. نکته مهم این فیلم تلاش این جوانان استهبانی در بسته‌بندی مناسب و بازاری پسند انجیر است که تا به امروز چندان مورد توجه نبوده، اما به همت آنان و ایده‌های نابشان، اتفاقات خوبی در این زمینه افتاده است.

خیلی از فیلم‌هایی که به دستمان رسیده، مربوط به محصولات باغی استان است؛ همچون انگور، انار، زیتون، بادام، لیمو شیرین و زردآلو. از بخش باغداری و قشنگی‌های آن که بگذریم، فیلم‌های بخش گردشگری رنگ و بوی دیگری دارند. تا جایی که من اطلاع دارم، فعالیت بوم گردی در استان ما رایج شده و بیشتر از ۲۰۰ مرکز اقامتگاهی هم راه‌اندازی شده است؛ یک ایده خوب و تقریباً کم هزینه که با استفاده از امکانات موجود و محلی می‌تواند باعث رونق روستاها شود.

در یکی از فیلم‌ها دیدیم که یک خانواده شیرازی خانه باغ قدیمی پدر بزرگشان در داخل روستا را به اقامتگاه بوم گردی تبدیل کرده بود و انواع خدمات مشتری پسند را ارائه می‌داد. آن‌ها برای ۱۰ نفر دیگر غیر از خودشان هم فرصت اشتغال ایجاد کرده بودند و از این راه به اقتصاد چند خانواده نیز کمک می‌کردند. این گروه با استفاده از فرهنگ بومی، لباس‌های محلی، آوازهای سنتی، بازی‌های قدیمی، گردشگری خوراکی و طبیعت گردی توانسته بودند رضایت گردشگران را جلب کنند و روز به روز هم تقاضای بیشتری داشتند. از این نوع فعالیت‌ها در گردشگری با نام «گردشگری جامعه محور» یاد می‌کنند.^۱

یکی دیگر از جلوه‌های گردشگری در استان پهناور فارس، «گردشگری عشایری» بود. حتی بچه‌های عشایر هم از این پوشش بزرگ ما با خبر شده بودند. آن‌ها از جاذبه‌هایی که همراهی و زندگی با عشایر می‌تواند داشته باشد، بر ایمان صحبت کردند. استراحت در سیاه چادرهای عشایر، هم سفره شدن با آنان، و خوردن غذاهای کاملاً طبیعی و تازه و به قولی زیستی، آشنایی با انواع صنایع دستی و همراه شدن با آنان در چرای دام‌ها، فقط گوشه‌ای از جذابیت باور نکردنی گردشگری عشایری محسوب می‌شود. بر این باورم که هستند نوجوانانی که این فرصت‌ها و ظرفیت‌ها را می‌بینند و با کسب دانش و مهارت و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، به فکر راه‌اندازی کسب و کاری نو هستند.

حتماً تا به حال اسم «خاک و آجر نسوز» به گوشتان خورده است! شهرهای شمالی استان ما منبع خدادادی بزرگی از این ماده معدنی

♥ مسجد نصیر الملک

♥ شاهچراغ